

PROF. DR. ABDÜLKERİM BEKKÂR

AŞIRILIK KÜLTÜRÜ

Dini Kökenleri ve Çözüm Yolları

UFUK neşriyat.®

AŞIRILIK KÜLTÜRÜ
Dini Kökenleri ve Çözüm Yolları

PROF. DR. ABDÜLKERİM BEKKÂR

İSTANBUL
2019

AŞIRILIK KÜLTÜRÜ

Dini Kökenleri ve Çözüm Yolları

Prof. Dr. Abdülkerim Bekkâr

Editör

Ersin İşcioğlu

Mütercim

Taha Öztürk

Radakte

Mahmut Coşkun

Sayfa Tasarımı

Ahmet Kahramanoğlu

Kapak Tasarımı

Obada Aqqad

Size

14,5 X 20,5

Sayfa 140

ISBN

978-605-2337-89-9

Baskı

1. Baskı: Şubat 2019

Baskı ve Mücellit:

Enes Basın Matbaacılık Ltd. Şti.
Litros Yolu Fatih San. Sit. No: 12/210
Topkapı/İstanbul

UFUK neşriyat.®

Akşemsettin Mah. Hüsrevpaşa Sk. 21/A
Fatih - İstanbul

Yayıncı Sertifika No: 35657

☎ +90 539 643 73 31 / 📞 + 90 212 631 81 09

www.ufuknesriyat.com.tr

info@ufuknesriyat.com.tr

UFUK NEŞRİYAT, TÜRKİYE
BASIM YAYIN
MESLEK BİRLİĞİ ÜYESİDİR.

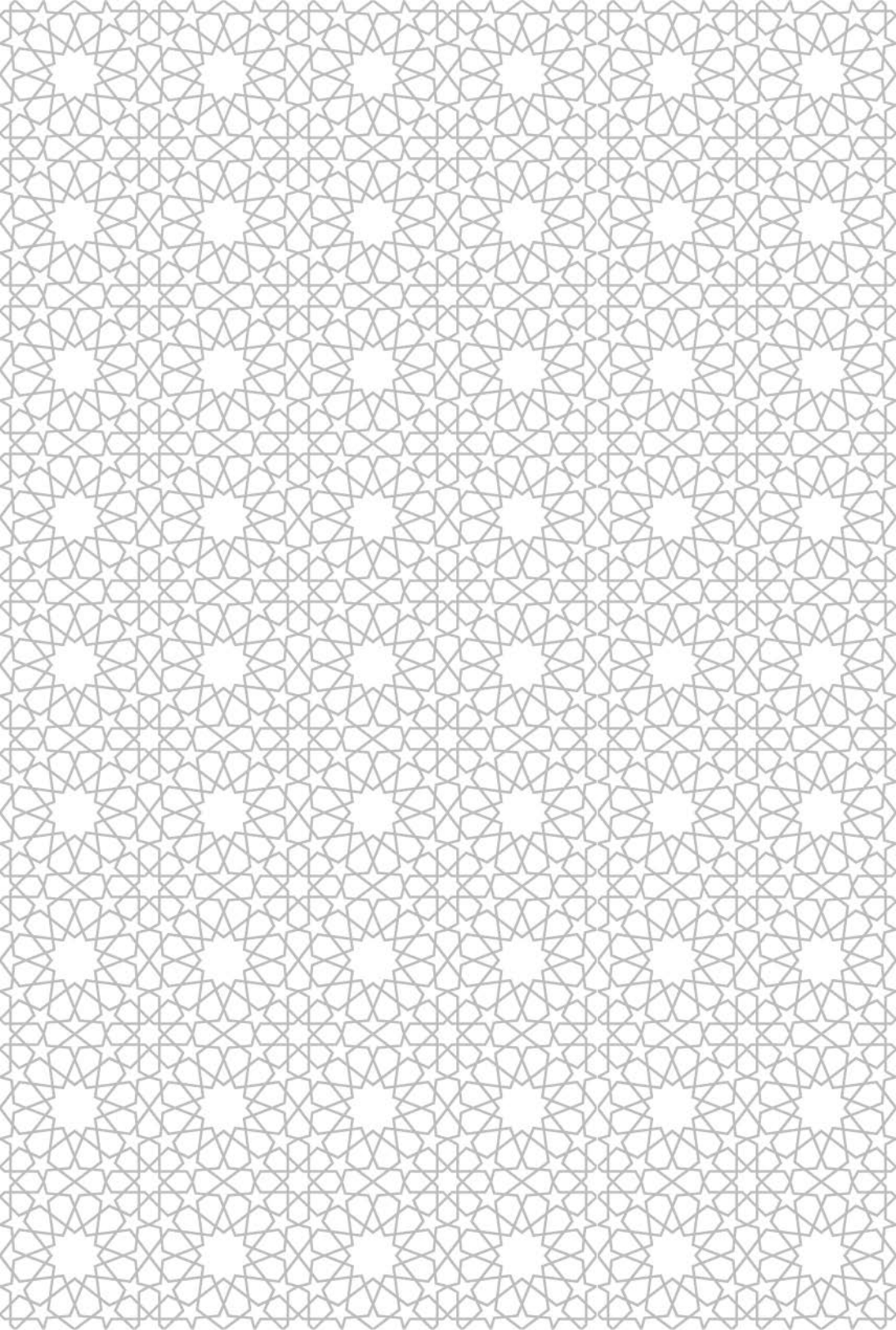

AŞIRILIK KÜLTÜRÜ

Dini Kökenleri ve Çözüm Yolları

PROF. DR. ABDÜLKERİM BEKKÂR

İçindekiler

ÖNSÖZ	9
SORUNU TANIMAK	13
Aşırılık Nedir?.....	13
Aşırılığın Çeşitleri.....	16
1. İnançta Aşırılık	16
2. Amelde Aşırılık	18
Aşırılığın Kökenleri	20
Aşırılığın Başka Bir Yüzü	23
Aşırılığın Tehlikesi	25
Hâriciler Hakkındaki Hadisler	26
Önemli Bir Husus	28
Aşırılığın Göreceliği	33
Aşırılık Yanlılarının Düşünce Yapısı	35
Aşırılık Yanlılarının Psikolojik Yapısı	44
Aşırılık Yanlılarının Psikolojik Yapısının Temel Özellikleri	45

AŞIRILIĞIN NEDENLERİ	51
1. Şeriatı Bilmemek.....	52
a. Yetersiz Eğitim Almak.....	52
b. Şeriatın Maksatlarını Bilmemek.....	54
c. Karşılaştırmalı Bir Fikhi Bakış Açısından Yoksunluk.....	56
d. Heyecanın Fikhi Bilincin Önüne Geçmesi.....	58
e. Hoşgörünün Değersizleştirilmesi.....	59
1. Taife-i Mansûra Vesvesesi.....	61
2. Düşünsel Yoksunluk.....	63
a. İtidalsiz Düşünce	63
b. Kültürel Geri Kalmışlık	64
c. Gerçek Hayatı ve Değişim Yasalarını Bilmemek.....	66
d. Yanlış Anlayışlar	68
3. Kültürel Bozulma.....	74
a. Taassup.....	75
b. Toplumsal Çöküş	77
c. Tektipçilik Kültürü	78
d. Geçmişî Kutsamak	79
e. Sosyal Şovenizm.....	81
4. Psikolojik Kriz	82
a. Aşağılanmışlık Hissi.....	83
b. Acziyet Hissi.....	84
c. Temizlenme Arzusu	85
d. Kişisel Etkenler	85
5. Siyasi Şartlar	87
a. Din Karşıtlığı	88
b. Kanaat Önderlerinin İtibarsızlaştırılması	89
c. Zorbaca Kuvvet Kullanılması:.....	89
d. Dar Bir Alana Sıkışmak:.....	90
e. Batı'nın Terörü Desteklemesi.....	91

AŞIRILIK YANILILARINA NASIL YAKLAŞMALIYIZ?	93
1. Aşırılığın Tehlikesi Konusunda Uyarı.....	94
2. Kavram Savaşında Muzaffer Olmak	99
a. Bütüncül Düşüncenin Çöküşü.....	99
b. İslam'ın Hoşgörüsünü Vurgulamak:	101
c. Sünnet Kültürü.....	104
➤ Sonuçları Düşünmek.....	104
➤ Tedricîlik İlkesinin Görmezden Gelinmesi.....	105
➤ İnşa Araçlarıyla İmha Araçlarını Ayırt Etmek.....	106
➤ Askerî Güç Ekonomik Güce Bağımlıdır.....	107
➤ İmparatorluk Yönetimi.....	107
3. İtidalli Bir Çevre	108
İtidalli Çevrenin İşaretleri	109
a. İhtilaf Hakkına İnanmak.....	109
b. Söylemlerimizde İnsaniyeti Canlandırmak.....	111
Peki, İnsaniyet İle Neyi Kastediyoruz?.....	112
c. Öz eleştiriyi Teşvik Etmek.....	116
d. Diyalog ve Yine Diyalog	117
e. Hassas İlişkiler Konusunda Bilinçlenme.....	119
• Aşırılık Yanlılarının Gayrimüslimlere Bakışı ve Tavrı.....	120
• Gayrimüslimlerle İlişkimiz	120
• Muhaliflere İhsanda Bulunmak	123
• Aşırılık Yanlılarının Gayrimüslimlerle İlişki Kuranlara Yönelik Hatalı Tavırları.....	126
• Aşırılık Yanlılarının Müslüman Yöneticileri Tekfir Etmesi	129
6. Aşırılığa Kesin Çözümler.....	132
Genel Gözlemler	133
SONUÇ.....	137
KAYNAKÇA	139

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Önsöz

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam âlemlere rahmet olarak gönderilen peygamberimiz Hz. Muhammed'e, ailesine, ashabına ve kıyamet gününe dek onların izinden gidenleredir.

Milletlerin ve halkların tarihi üzerine düşünenler, her din, inanç, dünya görüşü, mezhep veya akımın içerisinde hem itidalli hem de aşırılık yanlısı kişilerin var olduğunu kolaylıkla idrak edebilir. Bu durum, bireylerin tabi oldukları din ve mezheplerle kurdukları ilişkinin niteliğiyle bağlantılıdır. Eşsiz bir bilgi aktarım vasıtası olan dil; tarihsel metin, söz ve olaylardaki farklılık ve çelişkileri anlama noktasında temel bir rol oynar. Bu bağlamda Yüce Allah, Ehl-i Kitap'a ve İslam ümmetine, gerçekleşmesi kuvvetli bir biçimde öngörülen aşırılığı yasaklamıştır.

İslam kolaylık ve hoşgörü dini olması hasebiyle kişilerin içerisinde buldukları şartları dikkate alır. Yine İslam; izzet, onur ve mukaddesatı koruma dinidir. Aşırılık yanlısı olanlar, İslam'ın

ikinci çehresini öne çıkarmak ve şeriatın bazı kısımlarını görmezden gelerek belirli yönlerini ön planda tutmak suretiyle birinci çehresini perde arkasına atmaktadırlar. Bazı aşırılık yanlısı kişilerin kafa kesmesi, insanları diri diri yakması ve şüphe ile zanna dayanarak kişilere cezai yaptırım uygulaması, dünyaya birçok olumsuz mesaj vermektedir. Nitekim bazı Avrupalılar, “Müslümanlar birbirlerine karşı bile bu kadar sertse, yönetim ve iktidarda oldukları takdirde farklı din ve inançta olanlara karşı kim bilir nasıl davranırlar!” şeklinde düşünmektedir.

Tarih bize aşırılığın yanlışlar, haddi aşma, toplumsal zulüm ve haksızlıktan beslendiğini öğretmektedir. Bu nedenle alınacak salt güvenlik önlemleri, toplumdaki aşırılık yanlısı eğilimi ortadan kaldırmada yeterli olmayacaktır. Bilakis bu tür önlemlerin öncesinde ve önlemlerin alındığı sırada genel bir reform yapılmalı ve barışçıl dönüşüm vizyonuna dair bakış açıları geliştirilmelidir. Buna ek olarak, aşırılığın ne kadar tehlikeli olduğu ve inanç ile davranış boyutlarıyla dosdoğru yoldan sapmak anlamına geldiği açık bir biçimde ifade edilmelidir. Bu ise İslam'ın Hanif olan özünü ve medeni çehresini temsil eden itidalli düşünceye ait kavramları toplumda yaygınlaştırmayı zorunlu kılmaktadır.

Arap Baharı devrimleri özgürlük, adalet ve insanlık onuru talebi; zulüm, yolsuzluk ve istibdattan kurtulma hedefiyle başlamıştı. Ancak sonra aşırılık yanlısı kişiler devreye girerek kartları ve kavramları karıştırdılar. Her köşe başından atıldılar ve devrim yapan halkların gerçekleştirmeye çalıştığı özgürlük projesiyle ilgisi bulunmayan kendi siyasi projelerini hayata geçirmeye çalıştılar. Öyle ki aşırılık yanlısı bazı kişiler, devrimci ve mücahitlere bozuk rejimlerin verdiği daha fazla zarar verdi. Hatta bu kişilerden bir kısmı mücahitleri dinden dönmekle ve kâfir olmakla suçlayarak, kan ve mallarını helal addettiler. Sonuç olarak milli projeler başarısız oldu ve verilen mücadeleye kara çalındı.

Bunun da ötesinde, mahzun Suriyemizde görüldüğü üzere, çürümüş rejimlerle iş birliği yapılarak planlarının uygulanmasında maşa olundu.

Aşırılık yanlılarıyla olan mücadelemiz her şeyden öte bir düşünce ve bilinç mücadelesidir. İslami yaşantıyı aşırılık yanlıları ve radikallerin davranışlarının sebep olduğu büyük yıkımdan koruyabilmek için bu mücadelede başarılı olmak zorundayız. Allah Teâlâ'dan bu kitabı, söz konusu mücadelede faydalı kılmasını niyaz ederim. Zira O, her şeye kâdirdir. Allah bana yeter, O ne güzel vekildir.

Prof. Dr. Abdülkerim Bekkâr
Riyad, 01.06.2015

Sorunu Tanımak

Aşırılık olgusunun tam içeriğini, köklerini ve uzandığı alanları bilmeden, doğurduğu sorunu çözmemiz oldukça zordur. Zira aşırılık, basit yahut işaretleri belirli olan bir olgu değildir; yapısında görecelilik, dindarlık görünümü ve davranış bakımından tedbirliliği barındırdığından, bu olguyla kurulacak etkileşim son derece karmaşık bir hâle bürünmektedir. Bu nedenle toplumumuzdaki aşırılık, radikalizm ve terörün sebeplerini gün yüzüne çıkarmaya yetecek cesarete sahip olmamız gerekir. Böylece aşırılık olgusunu doğru bir şekilde tanımlayabiliriz. Malum olduğu üzere iyi bir şekilde tanımını yapabildiğimiz bir sorun, kısmen çözülmüş bir sorundur.

Aşırılık Nedir?

Geçmiş âlimlerimiz, aşırılığın birbirine oldukça yakın birçok tanımını yapmışlardır. Bu tanımların genelinden çıkan sonuç, aşırılığın ekleme ve abartma suretiyle şeri sınırın ötesine geçmek ve

kendisi ile başkalarına karşı gerekenden fazla katı bir tutum takınmak anlamına geldiğidir.

Her şeyin bir sınırı, yani bir sonu vardır. Farzların, arzuların ve güzel olan şeylerin apaçık şeriat tarafından beyan edilmiş birer sınırı yahut sonu bulunur. Aynı şekilde sistem, yasa ve gelenekler de ödev ve yasaklar alanında sınırlar tayin eder. Bu sınırların göz ardı edilmesi veya aşılması ise aşırılığın kapsamına girmektedir. Ancak bir sınırın aşılmasının dinde aşırıya gitme kabul edilmesi, yalnızca sınırı aşılan şeyin şeriat tarafından belirlenmiş bir husus olması durumunda söz konusudur. Dünyaya dalmama adına her gün oruç tutmak, gecenin tamamında ibadet etmek, hiçbir gölgede gölgelememek, kadınlarla evlenmekten uzak durmak ve Müslümanları açık bir delil olmaksızın şüpheye dayalı olarak tekfir etmek gibi davranışlar, dinde aşırıya gitmektir. Çünkü şeriatın bu konularla ilgili vazetmiş olduğu sınırlar ve kurallar bulunmaktadır.

Aşırılığı ifade etmek için kullanılan, lafız olarak farklı ancak anlam olarak yakın kelimelere şunlar örnek gösterilebilir:

- 1- **Tutuculuk:** Tutuculuk, kişinin İslam'ın kurallarını uygulamada hem kendisine hem de başkalarına karşı katı ve baskıcı olması demektir. Tutuculuk daha fazla meşakkat doğurduğundan, böyle bir kişi bazı nafileleri uygulama konusundaki katı tutumundan dolayı kimi farzları kaçıır. Yahut sıkıntı ve bunaltı duyarak tam aksi istikamette hareket eder ve ifrata düştükten sonra tefrite düşer olur. Aşırılıkta olduğu gibi tutuculuk da dinin mükelleflere karşı sahip olduğu kolaylaştırıcı, hoşgörülü ve yumuşak tavrına aykırıdır. Nitekim tutuculuktan, tutuculuk sonucu ortaya çıkan mahzurlardan ve gerçek dindarlığın ruhundan kişiyi uzaklaştıracak tutumlardan sakınma noktasında Resulullah'tan (s.a.s.) bazı hadisler rivayet edilmiştir. Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: *“Bu din her şeyiyle kolaylıktan ibarettir. Kim (amellerim*

eksiksiz olsun diye) kendini zorlarsa din mutlaka ona galip gelir (ve neticede o kişi ezilip büsbütün amelden kesilir). O hâlde istikâmet üzere dosdoğru gidin ve itidalli olun! Yapmak istediğiniz ameli tam olarak ifa edemezseniz, gücünüz yettiği kadar mükemmele yaklaşılmaya gayret edin! Böyle yaparsanız size müjdeliler olsun! (Zira amellerin azına da pek çok ecir lütfedilir). (Yola çıkarken) Sabah ve akşam yolculuğundan, biraz da gece yürüyüşünden istifade ediniz (de kendinizi yormayınız).¹ Diğer bir hadiste ise şöyle buyrulmuştur: “Dininizin en hayırlısı en kolay olanıdır, dininizin en hayırlısı en kolay olanıdır.”² Başka bir hadiste ise şöyle denmiştir: “Şüphesiz bu din sağlamdır. Onda yumuşaklık ile ilerlenebilir. Nefsini Rabbine ibadetten soğutma! Çıkılan yolculuğu kesme ve sana apaçık belireni terk etme.”³ Yolculuğa çıkan kişi bineğini, kapasitesinin üzerinde hızlı gitmeye zorladığı takdirde, yolda kalacak ve bineğinin helakine yol açacaktır. İşte kendisine ibadet ve şeri kurallar konusunda gereğinden fazla yüklenerek meşakkate sebep olan kişinin durumu da bunun gibidir.

- 2- **Tenattu’**: Resulullah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: “Mütenatti’ler (sözde ve işte ince eleyip sık dokuyan, haddi aşan kimseler) helak olmuştur.”⁴ Hadis-i şerifte konuşmasında aşırı derecede titiz ve yapmacık olanlar, insanların beğenisini kazanmak için sıra dışı kelimeler kullanan kişiler paylanmaktadır. Aynı şekilde “tenattu”, konuşma, ibadet, ilim öğretme ve öğrenme gibi konularda derinleşen kişiler için de kullanılmıştır. Bu, alışılabilen sınırların ötesine geçme ve eşyayla kurulan etkileşimde itidalden uzaklaşma anlamını taşımaktadır.

İlim ehlinin tutuculuk konusunda vermiş olduğu örnekler,

¹ Buhâri ve Müslim.

² Ahmed b. Hanbel, Müsned’de tahrîç etmiştir.

³ Beyhakî tahrîç etmiş, Elbânî zayıf demiştir.

⁴ Müslim.

aşırılık hakkında verdikleri örneklerin aynısıdır. Bu örnekler arasında, helali haram kılma ve vesvese derecesinde abartılı temizlik takıntısına sahip olma, aynı şekilde kıyametin kopuşu ve ruhun mahiyeti gibi herhangi bir amel ortaya konmasını sağlamayacak meselelerle uğraşma sayılabilir.

Aşırılığın Çeşitleri

Düşünce, inanç, genel hayat tarzı ve davranışlarda itidalli ve dengeli olmak, her zaman ve mekânda övülen tutumlardır. Buna göre tavır, metot veya bakış açılarındaki ifrat veya tefrite düşenler her zaman azınlıkta kalmaktadır. Bu bağlamda aşırılığın iki çeşidine işaret edebiliriz: İnançta aşırılık, kişinin esas aldığı yaşam metodu ve eşyayı değerlendirmedeki bakış açısında tezahür eder. Ameldeki aşırılık ise çoğunlukla daha kısmi bir yapıdadır.

1. İnançta Aşırılık

İnançta aşırılık, insanın inandığı şeylerde ve büyük meselelere dair bakış açısında zuhur eder. Zül-Huveysira hadisesinde bu durum net bir biçimde görülmektedir. Hz. Ali (r.a.) Yemen'den, henüz toprağından temizlenmemiş bir miktar altın göndermiş, Resulullah (s.a.s.) bunu dört kişi arasında taksim etmişti: Uyeyne bin Hısn, Akra' bin Hâbis, Zeyd el-Hayl ve Alkame yahut Âmir bin Tufeyl. Bunun üzerine sahabeden biri şöyle dedi: "Biz bu altına, bu kişilerden daha layıktık." Bu söz Resulullah'a (s.a.s.) ulaştığında şöyle dedi: "*Sabah akşam bana vahiy gelirken, ben gökte bulunmanın bile kendisine güvendiği bir kimse iken, siz bana güvenmiyor musunuz?*" Râvi ardından şunları söylemektedir: "Gözleri çukurlu, yanağının iki elmacık kemiği ve alını çıkık, gür sakallı, başı tıraşlı ve izârını yukarı çekmiş bir adam kalkıp, "Ey Allah'ın Resülü, Allah'tan kork!" diyerek orayı terk etti. Resulullah (s.a.s.) ise adama bakarak şunları söyledi: "*Bunun neslinden birtakım insanlar zuhur edecek, onlar*

Kur'an-ı Kerim'i okuyacaklar, fakat Kur'an-ı Kerim onların gırtlaklarından aşağı geçmeyecek. Onlar, okun av hayvanını delip çıktığı gibi dinden çıkacaklar..."⁵

Yukarıda bahsi geçen kişi, Resulullah'ı (s.a.s.) altını adil olarak taksim etmemekle suçlamış ve ona "Allah'tan kork" demiştir. Bu söz, bu kişinin inancındaki yapmacıklığı göstermekte ve sünnet ile şeriata yönelik tutumunun ciddi düzeyde dalalet emareleri taşıdığını ve sorunlu olduğunu gözler önüne sermektedir.

İnançta aşırılığın en tehlikeli özelliklerinden bir tanesi, Müslümanları tekfir etme ve dinden çıktıklarını söyleme konusunda aceleci davranmadır. Aynı şekilde kan akıtmayı hafife alma ve insanları şüpheye dayalı olarak öldürme ve yine Müslümanlara yönelik abartılı bir suizanna sahip olma da bu özellikler arasındadır. Çoğu zaman ise bu tür davranışlara sahip kişi, kibir ve kendini beğenmişlikle nefsini temize çıkarmaktadır.

Aşırılık nedeniyle İslam'ın itidalli metoduna ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'e aykırı İslami fırkalar neşet etmiştir. Hâriciler ve Râfiziler bu hususta örnektir. Buna bağlı olarak, İslam birliğinin bozulması, Müslümanlar arasında düşmanlıkların zuhur etmesi ve hem geçmişte hem de bugün kanlı savaşların meydana gelmesine sebep olması bakımından, aşırılığın bu türü son derece tehlikelidir.

İnançta aşırılığın daha cüzi olan bir çeşidi de kişinin başka bir şahsın yetkinliği yahut anlayış düzeyiyle ilgili sahip olduğu aşırı düşüncedir. Buna örnek olarak bazı insanların, düşmanların gücünün boyutu hakkında sahip oldukları inanç (komplo teorikiliği) ve kişinin şahsiyet gelişiminde eğitime yüklenen anlam konusunda sahip olunan aşırılık boyutundaki inançlar gösterilebilir.

Aşırılığın bu türünün şeri olarak bir cezası bulunmasa da her

⁵ Buhâri ve Müslim tahriç etmiştir.

hâlıkârda bilgi ve medeniyet dengesine aykırı bir durum arz etmektedir.

2. Amelde Aşırılık

Amelde aşırılık, kişinin, dinin davranış boyutundaki hoşgörü ve kolaylık anlayışıyla örtüşmeyen biçimde, nefesine karşı katılıkla abartılı davranması ve sınırı aşmasıdır.

Ameldeki aşırılık, inanç düzeyinde bir bozulma anlamına gelmez. Zira kendisine kepekli ekmek yemeyi yasaklayan, hayatı boyunca gündüz oruç tutacağını, gece ise ibadet edeceğini söyleyen yahut malının tamamını sadaka olarak vereceğini kararlaştıran kişi, bu davranışları şeriatın ne kendisine ne de başkasına farz kıldığına inanmaktadır. Böyle bir kişinin davranışının arkasında, azimeti tercih ettiği düşüncesi ve böylece daha fazla ecir ve sevap kazanma arzusu bulunmaktadır. Aşırılığın bu türü, bireysel bir eğilimden ibaret olduğundan toplum yaşantısı açısından bir risk teşkil etmez. Kaldı ki amelde aşırıya gidenler genellikle aşırıya gittikleri hususları başka insanlara telkin etmez ve kendileri gibi davranmayan kişileri aşağılamazlar. Öte yandan ameldeki aşırılık, bir nevi Resulullah'ın (s.a.s.) örneğine aykırılık ve nefsi meşakkate sokmaktır. Bu da kimi zaman tefrite düşerek, ibadeti tamamen terk etmeye yol açabilmektedir. İnsanlık tarihi, iki zıt kutup arasında gidip gelmenin örnekleriyle doludur. Bununla birlikte ameldeki aşırılığın başlangıcı Resulullah'ın (s.a.s.) zamanına kadar uzanmakta olup O, bu tür aşırılıklar konusunda net ve tavizsiz bir tutuma sahip olmuştur. Peygamberimizin (s.a.s.) tutumu konusunda elimizde birçok örnek bulunmakla birlikte, burada yalnızca bu örneklerin iki tanesini vermekle yetineceğiz:

- a. Enes bin Mâlik'ten (r.a.) şöyle rivayet edilmiştir: “Peygamberimizin (s.a.s.) ibadetini öğrenmek için üç kişilik bir grup Peygamberimizin (s.a.s.) hanımlarının evlerine geldi.

PROF. DR. ABDÜLKERİM BEKKÂR

Eğitim, İslam Düşüncesi, Metodoloji, Medeniyet ve Arap Diline_ yönelik 60 civarında eser kaleme alan yazarın özellikle Müslüman camiaların entellektüel sorunlarına ve eğitim metotlarına yönelik eserleri alanında öncü kitaplardan kabul edilir. Yazarın farklı dillere tercüme edilen eserlerinin yanı sıra birçok TV programı da bulunmaktadır.

AŞIRILIK KÜLTÜRÜ

Dini Kökenleri ve Çözüm Yolları

Arap Baharı özgürlük, adalet ve insan onuru korumak amacıyla haksızlık, adaletsizlik, sosyal yıkım ve diktatörlük karşıtı bir söylemle başlamıştı. Daha sonra birtakım radikal unsurlar devreye girerek kendi siyasi istek ve projelerini gerçekleştirmek adına halk direnişlerini suistimal ettiler. Bu aşırı uçların her türlü girişimleri toplumların haklı söylemlerinin çok ötesinde ayrı bir projenin belirtileydi. Sahadaki bu radikal grupların bazıları direnişin sergilendiği topraklarda özgürlük savaşçılarını diktatör yönetimlerden çok daha büyük zararlar verdiler ve vermeye devam ediyorlar. Tekfir ile başlayan bu süreç zamanla daha korkunç boyutlara ulaşarak Müslüman direnişçilerin kanlarını helal gören bir anlayış ile hain saldırılar gerçekleştirilmiş ve yığınlarca masum insanın kanları dökülmüştür.

Sonuç olarak temiz bir şekilde başlayan halk direnişleri, bu gibi girişimler ile kirletilmek istenmiş, direniş öncüleri hedef alınmış ve anlaştıkları dış ve iç aktörlerin planları sahaya taşınmış oldu. Bunun en açık örneğini Suriye direnişinde gördük ve görmekteyiz...

UFUK neşriyat.®

+90 212 631 81 09 www.ufuknesriyet.com.tr
+90 531 935 71 31 info@ufuknesriyet.com.tr

